

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Ing. E. F.**, bývajúcej vo Z., t.č. v B., proti odporcovi **I. F.**, bývajúcemu v B., t.č. G., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Ľ. B., advokátkou v B., **o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 15 C 185/2000, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. októbra 2010, sp. zn. 16 Co 184/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 11. júna 2010 č.k. 15 C 185/2000-728 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov konania tak, že do výlučného vlastníctva navrhovateľky prikázal hnutel'né veci uvedené vo výroku rozsudku pod bodom C/ 16 až 25, spolu v zostatkovej hodnote 306 Eur a do výlučného vlastníctva odporcu prikázal nehnuteľnosť uvedenú pod bodom A/ rozsudku, vedenú na LV č. X. kat. úz. S., na Správe katastra Banská Bystrica, ako parc. č. X. vo výmere X. m² – záhrada, spolu s podzemnou kamennou pivnicou, kamenným jazierkom, chodníkom, oplotením a porastmi v hodnote 22 306,83 Eur, zostatkovú hodnotu motorového vozidla uvedenú pod bodom B/ rozsudku vo výške 500 Eur, hnutel'né veci uvedené pod bodom C/ 1 až 15 rozsudku v zostatkovej hodnote 111 Eur, zostatky na peňažnom účte pod bodom D/ rozsudku a to zostatok na sporožirovom účte vedenom v S., a.s. x, č.ú. X. vo výške 10,86 Eur, zostatok na bežnom účte vedenom v S., a.s. P., nové č.ú. X., vo výške 99,10 Eur, zostatok na devízovej knižke vedenej v S., a.s. P., č. X. vo výške 167,43 Eur, spolu hnutel'né aj nehnuteľné veci v zostatkovej hodnote 23 195,21

Eur. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke na vyrovnanie jej podielu sumu 17 307,60 Eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal a každému uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov štátu vo výške 501,63 Eur na účet súdu do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Pri rozhodovaní vychádzal z ustanovení § 149 ods. 1 a § 150 Občianskeho zákonníka a z vykonaného dokazovania, na základe ktorého ustálil masu vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva a pri určení ceny nehnuteľnosti vychádzal z vykonaného znaleckého dokazovania.

Na odvolanie odporcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 21. októbra 2010 sp. zn. 16 Co 184/2010 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 O.s.p. a v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorých správnosť konštatuje, pričom sa osobitne vyjadril k jednotlivým námietkam odporcu uvedeným v jeho odvolaní, ktoré nepovažoval za opodstatnené. Dospel preto k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. V ostatnom poukázal na dôvody rozsudku okresného súdu. Navrhovateľke nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože jej žiadne trovy v tomto konaní nevznikli.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie odporca. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského i okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil existenciou vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Uviedol, že konanie oboch súdov nižších stupňov je postihnuté inou vadou, ktorá podľa jeho názoru spočíva v nepreskúmateľnosti rozhodnutí, ktoré nespĺňajú podmienky ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., najmä nie sú presvedčivé. Namietal ďalej hodnotenie vykonaných dôkazov, najmä vykonaného znaleckého dokazovania, podstata ktorého vyplýva z ustanovenia § 127 O.s.p. Uviedol, že súd prvého stupňa nedostatočne a nepresvedčivo zdôvodnil zhrnutie sporných investícií do masy BSM, preto v tejto časti je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, pričom túto vadu konania neodstránil ani odvolací súd, preto aj jeho rozhodnutie trpí tou istou vadou. Uviedol, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., keď odvolací súd mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom. I keď Občiansky súdny poriadok umožňuje odvolaciemu súdu rozhodnúť vec aj bez pojednávania, vzhľadom na charakter sporu a obsah ním podaného odvolania mohol odvolací súd na pojednávaní odstrániť vady konania pred súdom prvého stupňa a dať odporcovi možnosť vyjadriť sa

k jeho odvolaniu a prípadným iným ním vznášaným námietkam. Svojím postupom odvolací súd mu znemožnil realizáciu jeho procesných práv a odňal mu tak možnosť konať pred súdom a možnosť vyjadriť sa k právnym záverom, ktoré viedli k potvrdeniu rozsudku súdu prvého stupňa. Zároveň požiadal o odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku z dôvodu, že jeho výkon by viedol k ťažko odstrániteľným až nezvratným následkom.

Navrhovateľka vyjadrenie k dovolaniu nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolacích (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo o potvrdenie rozsudku prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť

zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli, ani v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

So zreteľom na odporcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tejto skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie

svojich práv a oprávnených záujmov. Takýmto procesným právom účastníka je napr. byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali a pod..

Za nedôvodnú považoval dovolací súd námietku dovolateľa o odňatí možnosti konať pred súdom, ktoré malo spočívať v tom, že odvolací súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, čím mu odňal možnosť vyjadriť sa k **ním** podanému odvolaniu, prípadne k iným **ním** vznášaným námietkam. V zmysle ustanovenia § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. v znení platnom od 15. októbra 2008, ak nejde o prípad, keď nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo ak súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a O.s.p. bez nariadenia pojednávania alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem, môže odvolací súd rozhodnúť o odvolaní aj bez nariadenia pojednávania. Pretože odvolanie v predmetnej veci bolo podané 25. júna 2010 a nešlo o žiaden z prípadov vyplývajúcich z § 214 ods. 1 O.s.p., odvolací súd bol oprávnený podľa odseku 2 tohto ustanovenia rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia pojednávania. Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd mu neumožnil vyjadriť sa k **ním** podanému odvolaniu, prípadne k ďalším, **ním** vznášaným námietkam, treba uviesť, že takýto postup odvolaciemu súdu nevyplýva zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Z ustanovenia § 205 ods. 1 O.s.p. totiž jednoznačne vyplývajú náležitosti, ktoré odvolanie musí obsahovať. Predpokladá sa teda, že odvolateľ v odvolaní uvedie všetky námietky a dôvody, pre ktoré považuje postup súdu a jeho rozhodnutie za nesprávne. Odporca mal možnosť svoje výhrady proti postupu a rozhodnutiu súdu prvého stupňa uplatniť priamo v odvolaní. Toto procesné oprávnenie dovolateľ v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté). Jeho námietkami sa odvolací súd jednotlivito a podrobne zaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia a vzhliadol ich nedôvodnými. Odvolací súd preto svojim postupom dovolateľa nevyklúčil z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu Občianky súdny poriadok priznáva.

Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť ani v právnych záveroch, na ktorých súd založil svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť

vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka. Námietky vadného hodnotenia vykonaných dôkazov nie sú preto spôsobilé založiť prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolaateľ teda neopodstatnene namietal, že odvolací súd mu nesprávnym postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ odporca tvrdí, že rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný a nespĺňa požiadavky ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý nedostatok neodstránil ani odvolací súd a vyvodzuje z toho, že v dôsledku absencie riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je konanie postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd pripomína, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003: "Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces". Dovolaací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: "Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní". Podľa dovolacieho súdu nemožno naostatok opomenúť, že zákonom č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, bol dovtedajší text § 219 O.s.p. doplnený okrem iného odsekom 2, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Citované nové ustanovenie tak reagovalo na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých

rozhodnutí súdov prvého stupňa, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch rozhodnutia obsahujú účastníkom známe podania, známy napadnutý rozsudok a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje. Ide o ustanovenie v rovine fakultatívnej a umožňuje odvolaciemu súdu sa sústrediť už len na doplnenie presvedčivosti rozhodnutia a odvolacie súdy sa tak môžu sústrediť na judikaturu a odbornú literatúru. Tým sa môže zvýšiť aj dôvera v apelačné súdy, ktoré by v rozhodnutí menej kopírovali a viac argumentovali, čo nepochybne bude verejnosťou vítané (porovnaj dôvodovú správu k predmetnej novele). Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je teda odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa primerane vysvetlil z akých úvah vychádzal pri závere, ktoré veci patria do masy BSM a tiež, akým spôsobom ustálil spornú hodnotu vecí. Dostatočne vysvetlil, na základe čoho dospel k výslednej sume uloženej ako povinnosť zaplatiť na vyrovnanie podielov účastníkov pri vyporiadaní BSM. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku prvostupňového aj odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie

základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odporcu.

Dovolací súd poznamenáva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia treba považovať za procesnú vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorou sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, ktorá je prípustným dovolacím dôvodom proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. V prejednávanej veci však dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené dospel k záveru, že tento dovolací dôvod nie je daný.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že konanie súdov nižších stupňov je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, treba uviesť, že uvedená námietka nespôsobuje vadu v zmysle § 237 O.s.p. Námietka účastníka konania, ktorou vytýka súdu existenciu tzv. inej vady, je dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že by konanie bolo postihnuté tzv. inou vadou, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p..

So zreteľom na vyššie uvedené dôvody možno uzavrieť, že dovolanie odporcu smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je; keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.) bez toho, aby sa mohol zaoberať právnymi závermi odvolacieho súdu vo veci samej.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože navrhovateľke v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. augusta 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová